

УДК 336:004

Сіренко В.А., студент гр.073м-23-3 ФМ

Науковий керівник: Лола В.В., к.держ.упр., доц., доцент кафедри прикладної економіки, підприємництва та публічного управління

(Національний технічний університет «Дніпровська політехніка, м. Дніпро, Україна)

ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ FİNTECH ДЛЯ БІЗНЕСУ

FinTech, або фінансові технології, революціонізують сферу фінансів, пропонуючи інноваційні рішення для споживачів та бізнесу. Завдяки використанню таких технологій, як блокчейн, штучний інтелект та великі дані, FinTech спрощує процеси здійснення платежів, отримання кредитів, інвестування та страхування. [1] Сьогодні FinTech-інновації поступово стають частиною нашого повсякденного життя: мобільні платежі перетворюють наші смартфони на цифрові гаманці, дозволяючи здійснювати миттєві безконтактні платежі; криптовалюти пропонують децентралізовану альтернативу традиційним фінансовим системам; робо-радіки надають персоналізовані інвестиційні рекомендації на основі алгоритмів; а страхування на основі телематики дозволяє знизити вартість полісів для безпечних водіїв. [1]

Однак, разом з новими можливостями, FinTech також створює нові виклики. Захист персональних даних, кіберзагрози та регуляторні питання потребують пильної уваги. Незважаючи на це, майбутнє FinTech виглядає перспективним. Інтеграція з іншими галузями, розвиток відкритих банківських систем та зростання ролі регуляторів сприятимуть подальшому розвитку цього сектору. [1]

Серед переваг, які обумовлюють швидке розповсюдження FinTech-продуктів: доступність фінансових; зручність та швидкість; зниження витрат; більш персоналізовані продукти; прозорість. Водночас, впровадження FinTech пов'язана із низкою ризиків: кібербезпека; регулювання; технологічні ризики; цифрова нерівність; системні ризики.

Існує кілька типів фінтех-додатків, і вони працюють по-різному. Деякі фінтех-програми безпечно розблоковують дані фінансових рахунків (наприклад, транзакції та баланси на рахунках) за допомогою іншої програми або вони можуть дозволити користувачам відстежувати свої інвестиції на кількох платформах. [2] Наприклад, додатки для управління капіталом і фінансами об'єднують дані фінансових рахунків з різних облікових записів в один легкий для читання знімок, показуючи користувачам всю їхню фінансову інформацію в одному зручному місці. Ті самі додатки також можуть вносити пропозиції, щоб допомогти користувачам покращити їхнє фінансове становище на основі доступних даних. [2]

Ще одна категорія фінансових технологій – це програми, які дозволяють користувачам робити такі дії, як торгівля акціями чи криптовалютами. Robinhood і Coinbase – це класичні приклади фінансових технологій, які дозволяють користувачам швидко та легко робити різноманітні інвестиції. [2]

Треба також зауважити, що для FinTech застосунків притаманні наступні технічні рішення: кредитний скоринг та Know Your Client (KYC). Розглянемо їх більш детально.

Кредитний скоринг – це процес оцінки кредитоспроможності клієнта банку. Банки використовують спеціальні алгоритми, щоб оцінити, наскільки клієнт здатний повернути кредит у строк. Ця оцінка проводиться на основі персональних даних клієнта, таких як дохід, зайнятість, кредитна історія та інше. Кожен фактор має своє значення і впливає на кінцевий результат. Чим вищий бал, тим вища ймовірність отримання кредиту. [3] Простіше кажучи, якщо у банку вже є певна кількість недисциплінованих клієнтів з певними характеристиками, то він буде думати, що платіжна дисципліна інших з подібними реквізитами не буде кращою. Виходячи з цього, будуються скорингові карти, на основі яких визначаються значення скоринг-балів. [3] Скорингові карти складаються з сотень позицій, які постійно доповнюються/змінюються. Вони створюються на основі обробки великих масивів

даних про кредитні прецеденти: погашені і непогашені позики. Приміром, статистика показує, що у фінансових питаннях жінки більш дисципліновані, тому мають більший скоринговий бал. Свої значення мають фактори проживання людини в конкретній області, а також її зайнятості в певній галузі. Їх величина залежить від поточної економічної депресивності регіону та зростання/спаду виробництва. Наприклад, якщо десять років тому всі фінансисти (співробітники банків, інвесткомпаній) були бажаними клієнтами в будь-яких банках, то сьогодні після кризи в галузі та масштабного «банкопаду» їхні скоринг-показники будуть набагато скромнішими. Істотно знизять підсумковий бал записи про судимість, адміністративні правопорушення, несплату штрафів або аліментів. [3] Крім балів, бувають так звані stop- та go-фактори – обставини, які однозначно блокують розгляд заявки позичальника або навпаки відразу дають їй «зелене світло». Приміром, першим може виявитися вік претендента (занадто юний, або літній), другим – робота в престижній міжнародній компанії або фірмі, яка багато років обслуговується в банку. [3]

Система Know Your Customer – це перевірка інформації про приватних осіб, що відкривають рахунок та проводять грошові операції. Вона гарантує, що особа надала правдиві дані, і справді є тою, за кого себе видає. [4] .Перевірка проводиться для всіх нових клієнтів та складається з кількох етапів: Ідентифікація персони; Збір інформації про її діяльність та перевірка джерел походження статків; Виявлення ризиків для співпраці, таких як політична кар'єра або громадянство країни, що перебуває під санкціями. Know your customer – це обов'язкова вимога до фінансових установ в усьому світі. Ця процедура стала міжнародним стандартом, який закріплений у національному законодавстві більшості країн. [4] Закони та регуляторні вимоги “знай свого клієнта” створені, щоб запобігти шахрайству, корупції, відмиванню коштів та фінансуванню тероризму. Перевіряючи особу та наміри клієнта під час відкриття рахунку, а потім відстежуючи транзакції, банки можуть точніше виявляти підозрілу діяльність. [4] В залежності від послуг та характеру діяльності клієнта, перелік документів може різнитися. Для відкриття рахунку компанії мають верифікувати паспортні дані. Як мінімум, клієнти надають документи для посвідчення особи (ID-картка, паспорт та ПІН) та контактні дані (телефон, адреса). [4] За потреби працівники банку запитують інші документи. Так, у разі значних сум транзакцій, потрібно пояснити походження коштів, а щоб відкрити рахунок у статусі підприємця - потрібно надати виписку про реєстрацію ФОП. У деяких випадках знадобиться уточнити приблизний дохід, документи від роботодавця тощо. [4] Також банківська сфера поповнюється новими способами KYC-верифікації. Для прикладу, деякі українські банки дають можливість пройти верифікацію онлайн та завантажити документи через “Дія”, з'являються нові інструменти біометричної верифікації. [4]

Підсумовуючи, варто зазначити, що розвиток FinTech відкриває нові горизонти для бізнесу, надаючи доступ до фінансових послуг широкому колу зацікавлених осіб. Завдяки простим у використанні мобільним додаткам та інноваційним рішенням, мільйони людей отримують можливість керувати своїми фінансами, займатися підприємницькою діяльністю і в цілому покращувати своє життя.

Список використаних джерел:

1. What is ‘fintech’ and how is it changing financial products. – URL: <https://www.centralbank.ie/consumer-hub/explainers/what-is-fintech-and-how-is-it-changing-financial-products>
2. What is fintech? Six main types of fintech and how they work/ – URL: <https://plaid.com/resources/fintech/what-is-fintech/>
3. Як працює банківський скоринг. – URL: <https://finance.ua/ua/credits/kak-rabotaet-bankovskiy-skoring>
4. Що таке KYC. – URL: <https://ligazakon.net/blog/Shcho-take-KYC-Know-Your-Client-roz'yasnennya-dlya-bznes>